

**A Kúria
v é g z é s e**

Az ügy száma: Knk.VII.39.034/2023/6.

A tanács tagjai: Dr. Varga Zs. András a tanács elnöke
Dr. Remes Gábor előadó bíró
Dr. Magyarfalvi Katalin bíró

A kérelmező: kérelmező1
cím1

A kérelmező képviselője: Dr. Sepsi Tibor Lajos ügyvéd
cím2

Az ügy tárgya: a Nemzeti Választási Bizottság népszavazási ügyben hozott 13/2023. számú határozatának bírósági felülvizsgálata

Rendelkező rész

A Kúria a Nemzeti Választási Bizottság 13/2023. számú határozatát helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezőt, hogy az esedékesség napjáig fizessen meg az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 10.000 (azaz tízezer) forint közigazgatási nemperes eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

A végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A kérelmező 2023. január 23-án az alábbi, általa országos népszavazásra javasolt kérdést nyújtotta be hitelesítés céljából a Nemzeti Választási Bizottsághoz:

„Egyetért-e azzal, hogy akkumulátor gyártásra szolgáló üzem csak akkor lehessen létesíteni egy településen, ha azt az ott lakó választópolgárok helyi népszavazás útján kifejezett döntésükkel támogatják?”

A Nemzeti Választási Bizottság határozata

[2] Az NVB a 2023. március 21-én kelt, felülvizsgálni kért határozatával a kérdés hitelesítését megtagadta a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) 11. § (1) bekezdése alapján.

[3] Határozatának indokolásában megállapította: a kezdeményezés arra irányul, hogy az Országgyűlés a kérdésben szereplő esetkört – azaz egy településen akkumulátor gyártására szolgáló üzem létesítését – az ügydöntő helyi népszavazás kötelező elrendelésének egy eddig nem létező, új törvényi okaként kodifikálja. Kiemelte, hogy az Nsztv. 33. §-a értelmében a képviselő-testület helyi népszavazást köteles elrendelni abban a kérdésben, amelyben törvény vagy önkormányzati rendelet helyi népszavazás megtartását írja elő. E rendelkezés általános felhatalmazást ad az Országgyűlés számára, hogy törvényben állapítson meg a helyi népszavazás megtartását kötelezően előíró, új okokat. Az Országgyűlés jogalkotási szabadsága széles körben érvényesül, ugyanakkor a jogalkotás nem lehet korlátlan, nem kerülhet ellentétbe az Alaptörvénnyel. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság – azon belül a jogbiztonság – elvének részét képezi a jogalkotásra irányadó tartalmi és szerkezeti koherencia követelménye. A jogállamiság elve sérül, ha egy jogszabály módosítása, kiegészítése a jogszabályban feloldhatatlan ellentmondást keletkeztet, vagy jelentősen megbontja a szabályozás koherens egységét. Az Alaptörvény B) cikk (4) bekezdése értelmében a nép a hatalmát választott képviselői útján, kivételesen közvetlenül gyakorolja. Az Alkotmánybíróság és a Kúria gyakorlata szerint a népszavazás alkotmányos joga a parlamentáris rendszerben a hatalom képviseleti gyakorlásának kiegészítésére, befolyásolására irányul, tehát komplementer jellegű.

[4] Kifejtette, hogy a hatályos szabályozás a helyi népszavazás kivételes jellegét oly módon biztosítja, hogy nyomós indokkal teszi lehetővé, hogy a közvetett helyi hatalomgyakorlás helyett a közvetlen helyi hatalomgyakorlás érvényesüljön kényszerítő módon. A kérdés tárgyától függetlenül akkor kötelező elrendelni az ügydöntő helyi népszavazást, ha azt megfelelő számú választópolgár kezdeményezi [Nsztv. 34. § (2) bekezdés]. A helyi népszavazás tárgyának nevesítése szűk körben jelenik meg: a választópolgári támogatottságtól független kötelező elrendelés jogkövetkezményével a területszervezési eljárásokkal kapcsolatban, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) V. Fejezetében. Az Alkotmánybíróság határozatainak értelmében a települések közigazgatási területének meghatározása érinti az állami területi beosztást, befolyásolja az állami szervek működési területét is. A törvényhozó nagy szabadsággal rendelkezik a közigazgatási területek alakítása során, e szabadságának

alkotmányos korlátját jelenti ugyanakkor a választópolgárok helyi önkormányzáshoz való joga, ezért minden olyan esetben, amikor a területi határok megváltoztatása e jogot érinti, biztosítani kell védelmének garanciáit. A területszervezési eljárások azon eseteiben, amelyekben a döntést az Országgyűlés vagy a köztársasági elnök hozza meg, a helyi népszavazás megtartásának a kötelezettsége a helyi önkormányzáshoz való jognak – egy, a központi állami döntés során történő – megfelelő érvényesülése érdekében szabályozott. E helyi népszavazások eredménye a területszervezési döntés meghozatala során a döntéshozót nem köti, vagyis azok nem ügydöntő, hanem véleménynyilvánító jellegűek. Az egymással határos területrészek átadása, átvétele vagy cseréje kérdésében az Mötv. egy meghatározott tárgyú, kötelezően elrendelendő és ügydöntő helyi népszavazásról rendelkezik. Ez esetben a döntést részben olyan választott képviselők hozzák meg, akiknek a közhatalom gyakorlására való feljogosítottsága nem az érintett területrészen lakóhellyel rendelkező választópolgároktól ered, és a kötelezően elrendelendő és ügydöntő helyi népszavazás teremti meg a teljeskörű legitimációs kapcsolatot, a szabályozás alkotmányos indoka, hogy a helyi közhatalom gyakorlása teljes egészében visszavezethető legyen annak birtokosaira, a helyi választópolgárokra.

[5] Megállapította, hogy a vizsgált, országos népszavazásra javasolt kérdés által célzott jogalkotás nincs összhangban az Alaptörvény B) cikk (1) és (4) bekezdéseivel. Az, hogy a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás egyik esetkörét a törvényhozó annak tárgya alapján szabályozza, önmagában nem ütközik az Alaptörvénybe. Ugyanakkor a hatályos szabályozás a jogbiztonság – azon belül pedig a jogszabályok egyértelműsége, a szabályozás átláthatósága – alaptörvényi követelményének eleget tesz, hiszen elkerüli azt, hogy a helyi népszavazás esetköreit szükségtelenül aprólékosan, tárgyak alapján határozza meg, amely átláthatatlan, kazuisztikus szabályozáshoz vezetne. A helyi népszavazás esetkörének törvényi szintű, tárgy alapján történő meghatározása a hatályos szabályozásban kivételes, mert a törvény meghatározott számú választópolgári támogatás esetére – a tiltott tárgyköröket leszámítva – a kérdés tárgyától függetlenül kötelezően elrendelendő, ügydöntő helyi népszavazás megtartását írja elő. A jogalkotó ezáltal teremtette meg az összhangot a helyi népszavazás kivételes jellegének alkotmányos követelménye és azon igény között, hogy szinte minden, a helyi önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó ügyben kényszerítő módon el lehessen rendelni helyi népszavazást. A hatályos szabályozás – megfelelő számú választópolgár támogatása esetén – a kezdeményezéssel érintett tárgyban is lehetővé teszi a helyi népszavazás kikényszerítését. A helyi népszavazás jelenleg is létező, kivételesnek tekinthető, tárgy szerint kötelezően elrendelendő eseteinek mindegyike egyértelmű és felismerhető alkotmányos indokon alapult. A jelen kezdeményezés a helyi népszavazás kivételes jellegét megfogalmazó alaptörvényi követelmény ellen hat, anélkül, hogy ennek kellő alkotmányos indokoltsága lenne. A cél elérésére a hatályos szabályozás által biztosított – a kivételesség alaptörvényi követelményével összhangban álló – eljárásrend is maradéktalanul alkalmas. Egyebekben annak sincs kellő alkotmányos indoka, hogy a helyi népszavazás érvénytelensége a beruházás választópolgári támogatásának valódi mértékétől függetlenül a beruházást megvalósítani szándékozó önkormányzat terhére essék, ekként a szándékolt jogalkotás diszfunkcionálissá tenné a helyi népszavazás szabályozását. A kivételesség követelményét szolgálja az is, hogy az Nsztv. 33. §-a felhatalmazza a helyi önkormányzatokat, hogy – igazodva a helyi körülményekhez – rendeleti szinten határozzanak meg újabb, speciális, a helyi sajátosságokat figyelembe vevő és közvetlenül csak az adott települést érintő okokat a helyi népszavazás kötelező elrendelésére. Márpedig egy adott önkormányzat gazdasági autonómiájába tartozó, konkrét, beruházást érintő kérdésnek nem általános jelleggel, hanem bizonyos települések vonatkozásában lehet jelentősége, kifejezetten a helyi közösségre tartozó ügynek minősül, így a kivételesség alkotmányos követelményét sértené annak törvényi szintű szabályozása.

[6] Arra a következtetésre jutott, hogy az adott kérdésben tartott érvényes és eredményes népszavazás – az igenlő válaszok többsége esetén – olyan szabályozás megalkotására kötelezné az Országgyűlést, amely nincs összhangban az Alaptörvénnyel, annak kizárólag az Alaptörvény módosításával lehetne eleget tenni, ezért az az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdés a) pontjában írt tilalomba ütközik.

A bírósági felülvizsgálati kérelem

[7] A kérelmező felülvizsgálati kérelmében az NVB határozatának megváltoztatását és a népszavazási kérdés hitelesítését kérte.

[8] Álláspontja szerint az NVB az Nsztv. 11. §-át megsértve állapította meg, hogy a népszavazási kérdés az Alaptörvény B) cikk (1) és (4) bekezdéseibe ütközne, és így azt a 8. cikk (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel ne lehetne hitelesíteni.

[9] Azt kifogásolta, hogy az NVB a határozatában elszakadt a tételes alkotmányjogi és népszavazási szakjogi szempontoktól. Sem azt nem állapította meg, hogy bárkinek az alapjogát sértené a népszavazási kérdésről hozott döntés végrehajtása, sem azt, hogy az ne tartozna az Országgyűlés hatáskörébe, sem pedig azt, hogy a döntés az Alaptörvény bármely tételes szabályát sértené. Nem is azt elemezte, hogy a kérdés jogszerű-e, hanem hogy jogpolitikailag indokolt-e a kezdeményezésnek megfelelő törvény elfogadása, ezzel pedig a jogalkotó, illetve a választók által értékelendő körülményeket vizsgálta.

[10] Előadta, hogy nem következik sem az Alaptörvényből, sem az alkotmánybírósági és bírósági gyakorlatból, miszerint a közvetlen hatalomgyakorlás kivételes jellege miatt új, kötelezően elrendelendő helyi népszavazási tárgykört kizárólag koncepcionális változtatás nélkül lehetne előírni. Ez ellentétes a népszavazás azon alkotmányos sajátosságával, hogy az megvalósulása esetén a képviseleti hatalomgyakorlás fölött áll.

[11] Hangsúlyozta: köztudomású tény, hogy az akkumulátor gyártásra szolgáló üzemek hosszú távú, jelentős környezetterhelést jelentenek, így azok létesítése az Alaptörvény P) cikke szerinti, a természeti erőforrások megőrzésének, védelmének, fenntartásának és a jövő nemzedékek számára való megőrzésének mindenkit terhelő kötelezettségét, valamint az Alaptörvény XXI. cikkében elismert egészséges környezethez való alapjogot is érinti. Ekként egyértelműen azonosíthatóak olyan, az adott tárgykört a helyi önkormányzat más gazdálkodási, beruházási tárgyú döntései közül kiemelő alkotmányossági szempontok, amelyek kellő elvi alapot képeznek ahhoz, hogy az Országgyűlés új, kötelezően elrendelendő helyi népszavazási tárgykört hozzon létre.

A Kúria döntése és jogi indokai

[12] A Kúria a bírósági felülvizsgálati kérelem alapján az Nsztv. 1. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 231. § (4) bekezdésének megfelelően a sérelmezett határozatot, valamint az azt megelőző eljárást megvizsgálta, és megállapította, hogy a kérelmező felülvizsgálati kérelme – az alábbiak szerint – nem alapos.

[13] A Kúriának abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy az NVB jogszerűen tagadta-e meg a kérelmező által országos népszavazásra javasolt kérdés hitelesítését. A kérdés – az Nsztv. 11. § (1) bekezdés második mondatából következően – abban az esetben hitelesíthető, ha az Alaptörvényben, valamint az Nsztv.-ben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek megfelel.

[14] Az NVB határozata indokolásának lényege, hogy a kérelmező által célzott jogalkotás megbontaná a helyi népszavazás szabályozásának koherens egységét és sértené a közvetlen hatalomgyakorlás kivételességének alaptörvényi követelményét, mert a hatályos szabályozás által biztosított lehetőség mellett – kellő alkotmányos indok nélkül – a választópolgári támogatottságtól függetlenül kötelezően elrendelendő, ügydöntő helyi népszavazás egy új esetkörét kodifikálná törvényi szinten egy, a helyi önkormányzatok gazdasági autonómiájába tartozó beruházási kérdésben.

[15] A Kúria nem fogadta el a kérelmezőnek a tételes alkotmányjogi és népszavazási szakjogi szempontok hiányára alapított kifogását. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal ellentétben az NVB a határozatát az Alaptörvény pontosan megjelölt rendelkezéseire: az Alaptörvény B) cikk (1) és (4) bekezdésének megsértésére, és azon keresztül a 8. cikk (3) bekezdés a) pontjában foglalt tilalomra alapította, ezek mentén, az ezeknek való megfelelés szempontjából vizsgálta a kérdés hitelesítésének lehetőségét.

[16] A kérelmező érvelésével szemben hangsúlyozza a Kúria, hogy az NVB a közvetlen hatalomgyakorlás – felülvizsgálati kérelemben nem vitatott – kivételes jellegéből nem pusztán arra következtetett, hogy egy új, kötelezően elrendelendő helyi népszavazási tárgykörnek a korábbi szabályozási megoldások koncepciójába kell illeszkednie. Több oldalról is megközelítve azt mutatta be, hogy csak olyan országos népszavazási kérdés tekinthető az Alaptörvény keretei között megengedhetőnek, amely nem áll ellentétben a helyi népszavazás alkotmányos berendezkedésben betöltött szerepével. Ettől független az a körülmény – amelyre nézve a támadott határozat sem tartalmaz ellenkező okfejtést, sőt indokolásának [20] bekezdésében explicite meg is erősíti –, hogy a hangsúlyozottan kivételes megvalósulása esetén a (helyi) népszavazás, mint közvetlen hatalomgyakorlás, a képviseleti hatalomgyakorlás fölött áll, azaz ez esetben azt kell biztosítani, hogy a népszavazási eljárás folyamata, illetve eredményének végrehajtása egyaránt akadálytalan legyen.

[17] Rámutat a Kúria, hogy Magyarország alkotmányos rendjében a népszuverenitás gyakorlásának elsődleges formája a képviselet. A választópolgárok általános, egyenlő, közvetlen, titkos és szabad választások útján választják meg a képviseleti szerveket, ezen alapul e szervek legitimációja, működése. A képviselet útján történő hatalomgyakorlás elsődlegességét az Alaptörvény rögzíti, így amikor a választópolgárok a választásokon szavaznak, azt annak tudatában kell tenniük, hogy a választási cikluson belül a közhatalom gyakorlásba történő közvetlen beleszólásuk – azaz, amikor népszavazás dönt az adott kérdésben – kivételes, ennek megfelelően a kötelezően elrendelendő helyi népszavazás tárgykörei az adott alkotmányos berendezkedésben korlátozottak.

[18] Mindazonáltal – ahogyan az az NVB határozatában is szerepel, és ezt felülvizsgálati kérelmében a kérelmező sem vitatta – szinte bármely tárgyban, így a kérelmező által felvetett tárgykörben is bármely érintett településen nyitva áll a lehetőség a kötelezően elrendelendő, ügydöntő helyi népszavazásra, de csak akkor, ha abban a helyi közösség kifejezetten maga kíván dönteni. A közvetlen helyi hatalomgyakorlás kivételes lehetősége tehát a hatályos szabályozásban is biztosított, ehhez képest a vizsgált kezdeményezés azzal a következménnyel járhatna, hogy általa a helyi közösség akarata megkerülhetővé válhat a tekintetben, hogy a választópolgárok egyáltalán szükségesnek tartják-e az adott kérdés közvetlen eldöntését. Ezáltal a kérelmező az egyedi helyzettől,

sajátosságoktól, a választói akarat markáns voltától függetlenül, mindezt figyelmen kívül hagyva tenné kötelezővé helyi népszavazás megtartását.

[19] Az NVB a határozatában bemutatta, hogy a törvényhozó az Mötv. V. Fejezetében szabályozott területszervezési eljárásokat illetően határozott meg bizonyos kötelezően elrendelendő helyi népszavazási tárgyköröket. E tárgykörökben ugyanakkor a helyi közösség, ha akarna, sem tudna helyi népszavazást kezdeményezni, tekintettel arra, hogy nem a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó ügyekről van szó. Mindazonáltal ezek a helyi közösség érdekét elemi módon érintő közjogi státuszkérdések, amelyekben csak és kizárólag a törvényhozó tudta azt biztosítani, hogy egy külső szerv (Országgyűlés, köztársasági elnök, másik helyi önkormányzat) beavatkozása helyi népszavazás útján fékezhető legyen: a helyi közösségre vonatkozó döntés „rőla, de nélkülő” ne legyen meghozható, a „status quo”, azaz a fennálló közjogi keretek csak konszenzus esetén változzanak.

[20] A kérelmező a felülvizsgálati kérelmében nem sorakoztatott fel olyan érveket, amelyek azt mutatnák be, hogy a vizsgált, szükség esetén a helyi közösség által is népszavazásra javasolható, a magánjogi (gazdasági-beruházási) autonómia körébe tartozó kérdésben a kötelező elrendelést előíró törvényhozói beavatkozás a helyi népszavazás kivételes jellegével mégis – a határozat érvelését megdöntve – összeegyeztethető lenne.

[21] Az országos népszavazási kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntések bírósági felülvizsgálata során a Kúria az Nsztv. 29-30. §-aiból következően felülvizsgálati kérelem alapján jár el. A bírósági eljárásban a Ve. 228. § (2) bekezdése folytán irányadó, a közigazgatási perrendtartásról szőló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (4) bekezdésének megfelelő alkalmazásával a kérelemhez kötöttség elve érvényesül, azaz a Kúriának a felülvizsgálati kérelem keretei között kell vizsgálnia a támadott döntést. Ezekben az ügyekben a kérelemhez kötöttség elvét az Alaptörvény és a jogrend védelmének célja ugyan áttőri, de csak annak érdekében, hogy kizárólag olyan kérdés kerülhessen a választőpolgárok elé, amely megfelel a jogszabályi előírásoknak, és amelyben a választőpolgárok megalapozottan véleményt tudnak nyilvánítani (Knk.IV.37.361/2015/3., Knk.IV.37.135/2016/4., Knk.II.40.646/2021/9.). A jelen esetben azt kellett megállapítani, hogy a kérelmező az NVB országos népszavazási kérdés hitelesítését megtagadó határozatának indokolásában írtakat meg sem kísérelte cáfolni. Felülvizsgálati kérelme az általánosságok szintjén maradt, a támadott határozattal összefüggő konkrét ellenérveket nem adott elő. Ekként nem támasztotta alá azt az állítását, hogy az Alaptörvény B) cikk (1), (4) bekezdéseinek, valamint 8. cikk (3) bekezdés a) pontjának alkalmazására az NVB határozatában tévesen került volna sor.

[22] Minderre figyelemmel a felülvizsgálati kérelemnek nem lehetett helyt adni, így a további, részletes hivatalbőli vizsgálódás szükségtelen volt. A Kúria ezért csak a kérelmező által népszavazásra javasolt kérdéssel összefüggő két elvi szempontra irányítja rá a figyelmet. Az egyik, hogy az Nsztv. fentebb hivatkozott utaló szabályára figyelemmel a Ve. 2. §-ában foglalt eljárási alapelvek érvényesülése – azokon belül is a jóhiszemű és rendeltetés szerű joggyakorlás elve – a népszavazási kérdések körében is értékelendő. Az Nsztv. preambuluma értelmében az országos népszavazás „az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek eldöntésében” játszik szerepet. A kezdeményezés alapján nem világos, hogy ha a kérelmező a megjelölt tárgykört helyi érdekűnek [helyi népszavazás(ko)n eldöntendőnek] tartja, akkor mi az a szempont, amely a kérdést az ország sorsát érintővé teszi. Ha pedig az ország sorsát érinti, akkor miért helyi szintre kívánja utalni a végső döntést, a valós közvetlen hatalomgyakorlást. E kétségek miatt a kezdeményezés a rendeltetés szerűség Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában írt alapelvének sem feleltethető meg.

[23] A másik szempont, hogy az Nsztv. 9. § (1) bekezdése megköveteli a népszavazásra javasolt kérdés egyértelműségét. A választópolgári egyértelműség követelménye magában foglalja, hogy a választópolgárok pontosan értsék, átlássák a kérdés lényegét, jelentőségét, megválaszolásának lehetséges következményeit, és így tudatosan dönthessenek róla. A jelen ügyben a kérelmező által népszavazásra feltenni szándékozott kérdés „akkumulátor gyártásra szolgáló üzemek” létesíthetőségéről szól. Azonban az „akkumulátor” szó technológiai és jogi fogalmára [az elem- és akkumulátorhulladékkal kapcsolatos hulladékgazdálkodási tevékenységekről szóló 445/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. § (1) bekezdés 2. pont] figyelemmel ez a kérdés nem csupán a közbeszédet napjainkban élénken foglalkoztató, elektromos járművek akkumulátorait, hanem például a háztartási gépekhez, mobiltelefonokhoz, játékokhoz, vagy a megújuló energia tárolására használt akkumulátorokat gyártó üzemekre egyaránt vonatkoztatható. Emellett a közbeszédnek nem csak a kérdésben szereplő „gyártó” üzemek, hanem például a feldolgozást végző létesítmények is a részét képezik, amelyek azonban a feltenni kívánt kérdés hatókörén kívül esnek. Tekintettel a közbeszéd meghatározottságára, fennáll a veszélye annak, hogy a választópolgárok akarata és a népszavazás eredményeként megalkotott szabályozás között nem lenne összhang; emiatt pedig a kezdeményezés nem elégíti ki az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében meghatározott népszavazási (választópolgári) egyértelműség követelményét sem.

[24] A kérelmező a felülvizsgálati kérelmében az új, kötelezően elrendelendő helyi népszavazási tárgykör létrehozásának alkotmányos alapjaként hivatkozott az akkumulátorok gyártására szolgáló üzemek környezetterhelésére, az Alaptörvény P) cikkére és XXI. cikkére. Ezzel összefüggésben hangsúlyozza a Kúria, hogy a jelen határozatával nem vonta kétségbe a kérelmező által megjelölt témakör jelentőségét, aktualitását, illetve összefüggését a felülvizsgálati kérelemben megjelölt, a természet és a környezet védelmére vonatkozó alaptörvényi rendelkezésekkel. Döntése az adott, a kérelmező által feltenni szándékozott népszavazási kérdés vizsgálatán alapult, amelyről azonban az volt megállapítható, hogy az Alaptörvényben, valamint az Nsztv.-ben a kérdéssel szemben támasztott követelményeknek több – önmagában is a kérdés hitelesíthetőségét kizáró – okból nem felelt meg [Alaptörvény B) cikk (1), (4) bekezdés, 8. cikk (3) bekezdés a) pont, Nsztv. 1. § (1) bekezdés, Ve. 2. § (1) bekezdés e) pont, Nsztv. 9. § (1) bekezdés], így nem volt hitelesíthető.

[25] A kifejtettekre tekintettel a Kúria az NVB határozatát az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

A döntés elvi tartalma

[26] *I. Az országos népszavazási kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntések bírósági felülvizsgálata során a Kúria felülvizsgálati kérelem alapján jár el. A bírósági eljárásban a kérelemhez kötöttség elve érvényesül, azaz a Kúriának a felülvizsgálati kérelem keretei között kell vizsgálnia a támadott döntést. A kérelemhez kötöttség elvét az Alaptörvény és a jogrend védelmének célja ugyan áttöri, de csak annak érdekében, hogy kizárólag olyan kérdés kerülhessen a választópolgárok elé, amely megfelel a jogszabályi előírásoknak, és amelyben a választópolgárok megalapozottan véleményt tudnak nyilvánítani.*

II. A kérelmező által felvetett tárgykörben a közvetlen helyi hatalomgyakorlás kivételes lehetősége a hatályos szabályozásban is biztosított, ehhez képest a vizsgált kezdeményezés azzal a következménnyel járhatna, hogy általa a helyi közösség akarata megkerülhetővé

válhat a tekintetben, hogy a választópolgárok egyáltalán szükségesnek tartják-e az adott kérdés közvetlen eldöntését. Ezáltal a kérelmező az egyedi helyzettől, sajátosságoktól, a választói akarat markáns voltától függetlenül, mindezt figyelmen kívül hagyva tenné kötelezővé helyi népszavazás megtartását. Ha a kérelmező a felülvizsgálati kérelmében nem sorakoztat fel olyan érveket, amelyek azt mutatnák be, hogy a vizsgált, szükség esetén a helyi közösség által is népszavazásra javasolható, a magánjogi (gazdasági-beruházási) autonómia körébe tartozó kérdésben a kötelező elrendelést előíró törvényhozói beavatkozás a helyi népszavazás kivételes jellegével mégis – a határozat Alaptörvény B) cikk (1), (4) bekezdéseire, valamint 8. cikk (3) bekezdés a) pontjára alapított érvelését megdöntve – összeegyeztethető lenne, a felülvizsgálati kérelemnek nem lehet helyt adni.

III. A Ve. 2. § (1) bekezdés e) pontjában írt rendeltetésszerűség alapelvéből következően országos népszavazási kezdeményezés csak az ország sorsát érintő legfontosabb ügyek eldöntését célozhatja.

IV. Ha fennáll a veszélye annak, hogy a választópolgárok akarata és a népszavazás eredményeként megalkotott szabályozás között nem lenne összhang; az országos népszavazási kezdeményezés nem elégíti ki az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében meghatározott népszavazási (választópolgári) egyértelműség követelményét.

Záró rész

[27] A Kúria a bírósági felülvizsgálati kérelemről a Ve. 228. § (2) bekezdésére, 229. § (1) és (2) bekezdéseire, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 124. § (5) bekezdésére, 151. § (1) bekezdésére és 157. § (13) bekezdésére figyelemmel közigazgatási nemperes eljárásban, három hivatásos bíróból álló tanácsban, tárgyaláson kívül határozott.

[28] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 62. § (1) bekezdés s) pontjában biztosított tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt, az Itv. 45/A. § (5) bekezdésében meghatározott mértékű közigazgatási nemperes eljárási illeték viselésére a kérelmező a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 101. § (1) bekezdése és 102. § (1) bekezdése alapján köteles, tekintettel arra is, hogy az Itv. 5. § (2)-(4) bekezdései szerinti nyilatkozatot nem csatolt. Az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell az esedékesség napjáig megfizetni. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetni a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának ügyszámát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[29] A Kúria döntése elleni további jogorvoslat lehetőségét az Nsztv. 30. § (1) bekezdése kizárja.

[30] A Kúria e döntéséről az Nsztv. 30. § (4) bekezdése alapján a Magyar Közlönyben nyolc napon belül közleményt tesz közzé.

Dr. Varga Zs. András s.k.
a tanács elnöke

Dr. Remes Gábor s.k.
előadó bíró

Dr. Magyarfalvi Katalin s.k.
bíró